

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/19552-2
Saksbehandler Bodil Slettebø

Utvalg	Møtedato
Formannskapet 2023 - 2027	05.12.2024
Kulturutvalget 2023 - 2027	04.12.2024
Kommunestyret 2023 - 2027	11.12.2024

Høring - Forslag til lov om besøksbidrag

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret har i tråd med vurderinger i saksfremlegget følgende kommentarer til høringen:

1. Det er positivt at det innføres et besøksbidrag som skal øremerkes finansiering av reiselivets fellesgoder.
2. Det bør innføres en nasjonal ordning for innkreving slik at man unngår unødvendige administrative kostnader både for bedrifter og kommuner. Midlene som innkreves må gå tilbake til kommuner med en reisemålsledelse som kan iverksette relevante tiltak.
3. Ved å innføre en enhetlig nasjonal ordning så unngår man konkurransevridning mellom kommuner.

Vedlegg

Høringsnotat - offentlig høring

Høringsbrev- høringsnotat om forslag til lov om

Sammendrag

Nærings- og fiskeridepartementet har sendt forslag til lov om besøksbidrag på høring. Forslaget innebærer at man innfører en lov som gir kommunene mulighet til å kreve inn besøksbidrag i form av en overnattingsavgift for å finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder. Kommunedirektøren er positiv til at det innføres besøksbidrag. Man mener imidlertid at besøksbidraget i tråd med Reisemålsutvalget anbefaling bør innkreves gjennom en nasjonal ordning som ikke er konkurransevridende overfor hvor reiselivsaktører etablerer seg og hvor besøkende velger å dra. Midlene som innkreves bør gå tilbake til kommunene og øremerkes reiselivets fellesgoder.

Fakta

Nærings- og fiskeridepartementet har sendt forslag til lov om besøksbidrag på høring.

KI-generert sammendrag av rapporten (Copilot):

Sammendrag

- *Formål: Innføre en lov som gir kommunene mulighet til å kreve inn besøksbidrag i form av en overnattingsavgift for å finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder.*
- *Bakgrunn: Økt turisme skaper behov for bedre finansiering av fellesgoder som infrastruktur og miljøtiltak.*

Del 1 – Overnattingsavgift

1. *Forslagets innhold:*
 - *Kommuner kan frivillig innføre en overnattingsavgift.*
 - *Avgiften skal brukes til å finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder.*
 - *Maksimal avgiftssats foreslås til 5 % av overnattingsprisen ekskl. mva.*
2. *Gjeldende rett:*
 - *Ingen eksisterende lovhjemmel for en slik avgift.*
 - *Forslaget gir kommunene et nytt verktøy for å møte utfordringer knyttet til turisme.*
3. *Økonomiske og administrative konsekvenser:*
 - *Potensielt betydelige inntekter for kommunene.*
 - *Administrative kostnader for både kommuner og overnattingssteder.*
4. *Innkrevingsmetode:*
 - *Overnattingssteder vil være ansvarlige for å kreve inn avgiften fra gjestene ved betaling.*
 - *Avgiften skal spesifiseres separat på fakturaen til gjestene.*
 - *Overnattingsstedene må rapportere og overføre innkrevd avgift til kommunen regelmessig, for eksempel månedlig eller kvartalsvis.*
 - *Kommunene vil etablere systemer for kontroll og oppfølging for å sikre korrekt innkreving og rapportering.*

Del 2 – Besøksbidrag i Longyearbyen

- *Formål: Finansiere infrastruktur og tjenester som er nødvendige for reiselivsaktivitet i Longyearbyen.*
- *Forslag: Innføre en overnattingsavgift og en avgift på passasjerer som går i land fra eller går ombord i cruiseskip i Longyearbyen.*

Del 3 – Forslag til lov om besøksbidrag

- *Lovens formål og virkeområde: Legge til rette for innføring av besøksbidrag på fastlandet og i Longyearbyen.*
- *Definisjoner og bestemmelser: Detaljer om hvordan avgiften skal beregnes, innkreves og brukes.*

Høringsbrev og høringsnotat følger som vedlegg til saken. Forslaget følger opp *NOU 2023:10 Leve og oppleve - Reisemål for en bærekraftig fremtid* (Reisemålsutvalget) som anbefalte følgende:

- *Det etableres en reisemålsledelse som er tilpasset lokale forhold og som forankres i kommunene.*
- *Reisemålsledelsen får i oppdrag å drive strategisk besøksforvaltning og håndtere utvikling og drift av fellesgoder på det enkelte reisemål, basert på en bredt forankret besøksstrategi.*
- *Arbeidet med reisemålsledelse, besøksforvaltning og fellesgoder finansieres gjennom et besøksbidrag som hentes inn nasjonalt, men som forvaltes regionalt og lokalt*

Grimstad kommunestyre støttet i [sak 23/118](#) reisemålsutvalgets innstilling.

Vurderinger:

Besøksbidrag er en vanlig ordning i mange land. Et besøksbidrag («turistskatt») øremerket

reiselivsrelaterte fellesgoder vil gjøre det lettere for kommuner både å tilrettelegge bedre for besøkende og iverksette avbøtende tiltak der det er nødvendig. Eksempler på fellesgoder kan være offentlige toaletter, renovasjon i skjærgården og merking av turstier. Grimstad er en attraktiv kommune å feriere i og kommunen har i en årrekke hatt reiseliv som et prioritert område. Helårsturisme og utvikling av Grimstad hele året er et satsingsområde. Gjennom arbeidet med bærekraftig reisemål vil det etableres en reisemålsledelse som ivaretar de krav som stilles til å kunne iverksette en ordning med besøksbidrag. Midler innkrevd gjennom denne ordningen vil være verdifullt for fellesgoder som reiselivsnæringen kan nyte godt av.

Kommunestyret har gjennom tidligere vedtak stilt seg positiv til Reisemålsutvalgets forslag om besøksbidrag. Forslag til lov om besøksbidrag skiller seg imidlertid fra Reisemålsutvalgets anbefaling på flere viktige områder. Reisemålsutvalget anbefalte et besøksbidrag som hentes inn nasjonalt, mens det i nåværende lovforslag anbefales at det er kommunene som står ansvarlig for innkreving av besøksbidrag. Dette vil medføre administrative kostnader både hos kommunen og hos overnattingsbedriftene. Det vil også være opp til hver enkelt kommune hvorvidt man ønsker å innføre besøksbidrag innkrevd fra overnattingssteder. Dermed kan man risikere at det innkreves besøksbidrag i en kommune, men ikke i nabokommunene. Det er en ordning som kan være konkurransevridende, både i form av hvor det blir mest attraktivt for overnattingssteder å lokalisere seg og i form av at besøkende kanskje vil prioritere kommuner som ikke krever besøksbidrag. Fordelen med en kommunal ordning er at den vil være frivillig, og det er opp til lokaldemokratiet hvorvidt den skal iverksettes.

Reisemålsutvalgets anbefaling var en modell hvor besøksbidrag kreves inn ved transport inn til eller ut av landet, både fra passasjerer som kommer med fly, cruiseskip og ferge, tog, buss og fra privatbilister (gjennom årlig avgift). Regjeringen har valgt å ikke gå videre med forslaget om et nasjonalt besøksbidrag som samles inn på vei inn eller ut av landet. Dette skyldes blant annet de EØS-rettslige problemstillingene en slik ordning vil innebære. Lovforslaget innebærer at det er overnattingssteder som skal innkreve avgiften fra besøkende. Det er uheldig at det kun er overnattingssteder og ikke andre reiselivsbedrifter som påføres denne ulempen. Samtidig er det forståelig at man ikke kan velge en modell der avgiften legges på transport inn eller ut av landet dersom det strider med EØS-reglement. Det er vanlig andre steder at det er overnattingssteder som krever inn besøksbidrag. Kommunedirektøren mener derfor at man må akseptere at denne modellen velges selv om man ville foretrukket modellen som Reisemålsutvalget anbefalte.

Det er positivt at det planlegges med at alle typer overnattingssteder skal innkreve besøksbidrag, inklusive fra privat korttidsutleie. Det er imidlertid mer komplekst å kreve inn besøksbidrag fra privatpersoner (jf NOU-rapporten). Kommunedirektøren mener kompleksiteten rundt innkreving fra privatpersoner støtter opp rundt at man heller bør ha en nasjonal innkrevingsordning, men der midlene tilbakeføres til kommuner som har en reisemålsledelse som kan gjennomføre tiltak. Midlene må øremerkes reiselivstiltak og finansiering av reiselivets fellesgoder.

I dag er det noen områder i Norge som har utfordringer med overturisme og mange områder som ikke har det. Det kan eventuelt vurderes en differensiert avgiftssats slik at områder der turisme er et problem får en høyere sats, men dette bør i så fall gjennomføres med en regional tilnærming.

Av de løsninger som skisseres i rapporten, så mener kommunedirektøren at økt mva-sats for overnattingsbedrifter (s. 51-52) sannsynligvis er beste løsning for innkreving av besøksbidrag. Da unngår man at de administrative kostnadene både for bedrifter og kommuner øker. I tillegg vil forretningsreisende få fradrag for mva. Inntektene bør i så fall forholdsmessig fordeles i forhold til

hva besøksbidraget utgjør i hver enkelt kommune. Begrunnelsen for dette er at kommuner med mange overnattingsbedrifter har en stor reiselivsnæring med stort behov for reiselivsrelaterte fellesgoder.

Konklusjon

Kommunedirektørens anbefalinger til høringssvar er følgende:

1. Det er positivt at det innføres et besøksbidrag som skal øremerkes finansiering av reiselivets fellesgoder.
2. Det bør innføres en nasjonal ordning for innkreving slik at man unngår unødvendige administrative kostnader både for bedrifter og kommuner. Midlene som innkreves må gå tilbake til kommuner med en reisemålsledelse som kan iverksette relevante tiltak.
3. Ved å innføre en enhetlig nasjonal ordning så unngår man konkurransevridning mellom kommuner.